

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Elofizetési ár — Associazione:
Egy évre . . . . . Per 1 anno 6.— ft
Félévre . . . . . » 6 mesi 3.— »
Negyedévre . . . . . » 3 » 1.50 »
2 órára . . . . . » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre . . . . . Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyiltterek:
Élvétetnek árszabály szerint a kiadó
hivataltban, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. hirdetési irodá-
ában Budapest, Váci-utca, Oppel-
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assu-
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1889 szeptember 29

Megjelenik minden vasárnap

29 settembre 1889

Problemák.

Fiume, szept. 28.

Mesziire állunk még a társadalmi berendezések azon szerény céljának az elérésétől is, hogy ha már resignálnunk kell a közgazdasági jólét abszolút felső fokáról, legalább a bajok minimizációját megvalósíthassuk. Bentham óta százával állítgatják fel az elméleteket. Kárba vesztett fáradság a doktrínerek húsága jól lakik ugyan velők, de a gyakorlat tere üresen kong s a nemes főrekvések vajúdnak tovább. A ki cinikus, az meg azzal vigasztalja magát, hogy lehetne ez még rosszabbul is.

A mi Európánknál nincs nagyobb mester a kongresszusok tartásában, de annyira biztosra fogja már még a laikus is, hogy egyik sem válik be valamirevalónak, hogy nem is vár tőlük semmit. A minapi érme — kongresszusról legfeljebb azt jegyzi fel a krónika, hogy annyi lett a haszna, mint az örök békekongresszusnak. A nemzet vasuti kongresszuson is megismerkednek majd szépen az európai vasutigazgatók; lesz egy pár zamatos toaszt. Hanem itt aztán megakad a kerék. Abból a nagy közép európai unióból, melynek kérdését az imént fölvetettük, nem lesz semmi. Es pedig azért nem lesz, mert az ellentétes gazdasági érdekek a politikai feltékenykedés miatt nem lesznek kibékíthe-

tők. A sztrájkok csak nagyon relatív hasznot csikarhatnak ki a tőkepénztől, mert a sztrájk megapasztotta a zsebeket s a pénzvesztéséget bizonyára előbb fogják pótolni, mint a hogy ismét rászánja majd magát a munkás a munkafelhordással járó éhezésre.

E problémákat csak a béke oldhatná meg, de ezt annyi millió katona őrzi, hogy nem moccanhat. Ezt a komédiát sinyli meg a közgazdaság. Míg attól függ a nemzetek nyugalma, hogy rászánja-e már magát csakugyan a muszka ezár a berlini látogatásra: hiában lessük azt is, hogy mikor szünik meg a német vámkelepeze. A szegény német népínséget lát már is, létről létre nem esznek lust a drágaság miatt, de a „Nordd. Allg. Ztg.” mégsem a bevételi tilalmat okolja, hanem a gonosz közvetítők üzelmét. Ez pedig Bismarck hangja.

Ha ez így tart tovább, a jobban szituált országok is a Buridan szamarának a sorsára jutnak: éhesen maradnak a két szénaraktás közt.

A mi kereskedők is panaszkodnak. A budapesti kereskedelmi és iparkamra mult heti ülése kivált egy momentumával elárulja, hogy hol szorit bennünket is a válság. Sérelmesnek látják, hogy a Dunagőzhajózási társaság árkedvezményben részesíti a bécsi gabnakereskedelmet a budapesti rovására. Megszégyenítést látnak benne,

tiltakoznak ez illoyalis üzleti bánásmódtól ellen s kénytelenek a kormányhoz fordulni remediumért. Így terjednek a sarkalatos érvek. Ott eveznek már a mi Dunánk vizén.

A m. kir. tengerészeti hatóság 1888-ban.

(Folytatás).

A kikötői tárak által közvetített áruforgalom.

A kir. tengerészeti hatóság és a m. kir. államasutak igazgatósága közt 1882. évi augusztus 12-én létrejött egyezmény alapján a fumei kikötői tárak 1883. évi január 1-je óta a m. kir. államasutak által kezeltettek.

Az árutörölődások jövőbeni megszüntetése tárgyában 1886. évi január hóban tartott értekezlet azonban egyhan gúlag oda nyilatkozván, miszerint Fiume forgalmi viszonyai közt előnyösebbnek mutatkoznak, ha a kikötői tárak újra a kir. tengerészeti hatóság által kezeltetnének, a kikötői táraknak az államasutaktól való átvételre céljából azonnal tárgyalások lettek megindítva, melyek az 1888. év folyamában eredményre is vezettek. Létrejött ugyanis 1888. évi augusztus 16-án egy új egyezmény a kir. tengerészeti hatóság és a m. kir. államasutak igazgatósága közt, mely egyezményben egyrészt megállapított, hogy a kikötői tárak és az azokhoz tartozó szabad területek az államasutak részéről a kir. tengerészeti hatóságnak visszaadassanak, másrészt azonban a kikötői területén levő vágányok, fordító korongok és váltók ki által lenendő fentartásának kérdése is szabályoztatott. E tekintetben kimondott, hogy a m. kir. államasutak, melyek a kikötői

területén levő vágányok, korongok stb. korlátlan használatában hagyatnak, ugy a vasuti pályaudvar határain belül, valamint a kikötői területén létesített vágányok, fordító korongok és váltók fentartásáról gondoskodnak, oly kikötéssel azonban, hogy a kir. tengerészeti hatóság a saját tulajdonát képező vágányok, stb. fentartási költségeit megtéríteni tartozik.

Az államasutakkal kötött és felsőbb jóváhagyást nyert jelzett egyezmény alapján a kir. tengerészeti hatóság a kikötői tárakat 1888. évi október 1-én saját kezelésébe vette át, kibocsátván ez alkalommal egy új társabályzatot, mely a változott kezelés folytán szükségessé vált.

A tengerészeti hatóság a kikötői tárakat az új társabályzat értelmében a bérleti rendszer alapján kezeli, miért is a kikötői tárakba csak oly felek részére rakhatók be árúk, kik a kikötői tárak valamelyikét, vagy valamelyik társrészt a tengerészeti hatóságtól bérbetették.

Kivétel képez a III. számú tár, mely továbbra is vámterületi tárak meg-hagyatott, s mely, miután mint ilyen, a kabinoktól eltekintve, az általános használatnak van fentartva, jövőre is a m. kir. államasutak kezelése alatt áll.

Az új társabályzat határozatainak részletes elősorolása mellőlhető lévén, elégséges, ha azon előnyök felemlitetnek, melyek az új társabályzat életbe-léptetése folytán a forgalomra nézve támadtak.

Ezen előnyök legnagyobbika az, hogy a kikötői tárakba berakandó vagy azokból elszállítandó árúk azelőtt előszabott be-, illetőleg kijelentése, mely eljárás nemcsak a felekre nézve zaklató volt, de nagy erőfeszítéssel jár, teljesen megszüntetve lett, mivel ezen árúbe-jelentés és kijelentés a kikötői táraknak a bérleti rendszer alapján való kezelésénél egészen fölösleges.

Felemlítendő még, hogy az új tár-

A „Fiume” tárczája

A kappan

— A „FIUME” számára — a —

Bakares ur, agglegény létére nem vitt háztartást s ennek dacára mégis kapott egyszerűajándékba egy élő kővér kappant. Ezt azonnal el is küldte Lőrincz barátjához, hogy főzesse meg a feleségével s együtt majd eltemetik közös erővel a kappant. Megjegyzem, hogy Bakares ur minden esütőttökön Lőrinczéknel szokott vacsorálni.

A remek állat teljes pompájában ott irult-pirult már a nyárson, s ez a látvány nagyon kedvező hatást gyakorolhatott a Lőrincz-párra, mikor az orrukba csapott a látvány szaga.

Már éppen le akarták venni a kappant a nyársról, a midőn egyszerre ez a levél érkezett hozzájuk: „Édes Barátaim! Használhatlan üzleti teendőim miatt ma nem vacsorálhatok nálatok. Hanem holnap látogatok el hozzáatok egy kis villásreggeli-re. Tegyétek félre, kérlek, a kappannak az

egyik szárnyaeskáját. Hü barátotok: Bakares.”

A Lőrincz-pár egyhangulag felkiáltott: — Félre tesszük neki az egész kappant! — Oly derék barátunk!

— Hiszen egész vagyonunkat ő neki köszönhetjük, mondá Lőrincz ur.

— Ó mentette meg életedet is!

— Igaz barátságának különben is számtalan jelét adta!

Ujból elhangzik egyhangulag a felkiáltás: — Félre tesszük neki az egész kappant!

De ez a váratlan elmaradás elrontotta Lőrinczék étvágát. Vacsora nélkül feküdtek le.

Ejfel tájon azt a megjegyzést közölte Lőrincz ur — a ki üres gyomorral nem tudott elszenderülni, hogy ugy-e a feleség sem tud aludni.

— Tudod, mit gondoltam, anyuk?

— Csak sejtem, mint maeska az esőt.

— Nem érzed a szagát?

— De igen. A gomba-garnirung ezaga nem hagy aludni.

— Jól bezártad az ajtót? Hát ha az a zudar maeska.....

— Istenem, hogy megijesztettél! Kéj fel, nézd meg.

Lőrincz barátunk kiugrik az ágyból, beviszi a sült kappant s az éjjeliszekrényre teszi.

— Asszony, az ijedtség nagyobb volt a kárnál. Szinte borzad a hátam, ha rá-gondolok arra a szemtelen maeskára...

— Pompás lehet ez a kappan. Mit gondolsz, édes?

— Csak ne lennék ilyen éhes!

— De ki parancsolja, hogy éhezünk?

Bakares ránt bizta, hogy a saját belátásunk szerint intézkedjünk a kappan sorsa felől.

— Kivéve egy szányát... Igaz ugyan, hogy az a kópé Bakares magának vndikálta a legizletesebb falatokat, de isten neki!...

— Jó izlése van annak a Bakaresnak! Nem néz ki pedig belőle.

— Csakugyan nyalánk egy ember, valóságos gonrmand.

— Meglehet, de megelégszik az egyik szányával is, holott az egész kappan az övé.

— Én ismerem jól ezt a Bakarcsot. Bizonyosan elforgatná az orrát, ha felvagdalnánk ezt a kappant.

— Eh, dehog! Én meg vagyok arról győződve, hogy nem szólna semmit, ha az egyik zombot megennék....

— Mindegyikünk egyet-egyét?

— Persze.

— Azt fogjuk neki mondani, hogy az édes anyja itt jár s éppen a vacsoránál talált bennünket. Ugy-e jó lesz, feleség?

— De m-nk? Tán csak nem félsz attól a Bakarcsótól?...

— Már hogy én?...

Má-kép kellene annak az embernek kinézni, a kőtől én, már mint én, megijedjek! Jól ismerem szegényfejét harmincz esztendő óta. Jó gyerek, de egy esőpp hős vér sem pezseg benne.

— Ezt nem tudtam, mert nagyon szeret henezegni a bátorságával....

— Henezgeni szeret!

— Tudod, mit tegyünk?

— Halljam!

— Együk meg a kappan hátulját!

— Jó. De mondjuk azt neki, hogy a fivéred is velünk vacsorált és....

— Becsülöm az eszedet férfú! De a a gomba-garnirunghoz ne nyuljunk egy kis ujjal sem. Ez ellen tiltakoznám!

— Ezt komolyan félretesszük a mi derék barátunknak!

(Folyt. köv.)

szabályzat függeléké gyanánt egyúttal azon vasúti díjszabási határozmányok is közzétették, melyek a fumei kikötői táruk és a szabad rakhelyek kezelése iránt érvénytelen bírnak, továbbá szintén függelék alakjában azon illetékek, melyeket a m. kir. államvasutak és Padoani és Sterk fumei vállalat közt kötött szerződés alapján a nevezett vállalkozó cég a kikötői tárukban és azok szabad rakhelyein teljesített munkák után felszámíthat.

A szerződés alapján leszállított és állandó-írtott helyi költségeknél közvétele lehetővé teszi, hogy mindazon kereskedők, kik Fiumén átszállítani kívánnak, már előzetesen tájékozva vannak az összes felmerülő költségekről, mi az előbbi állapothoz hasonlítva nagy előny a forgalomra nézve.

Nyugat-Afrika és az „Albatros” utazása.

(Felolvastatták a f. é. márczius 28-iki ülésen)

Vége.

Az ezen tartományokat lakó néger-alkatukban átlag kisebbek és gyengébbek az európaiknál; rövid időre összehozottot erőmegfeszítésre nézve a néger nem érnek fel a fehér emberrel. Oly árúterhellel, például, a melylyel hat néger alig tud megbirkózni, három európai teherhordó könnyen bán el. Egy közép erejű fehér ember biztosan megzaboláz egy néget, ha kezével erőteljesen megragadja kezcsuklóját. Ezen a fekete faj képes azon ismerőrt, a melylyel egyáltalán rendelkezik, sokkal tovább működtetni. A néger képes 12, sőt 16 óráig csónakjával megszakítás nélkül evezni, míg az európai a neki megfelelő hoi éghajlatban is, két óra múlva már bizonyosan kifárad. Hosszu órákon át bizonosan terhet a néger fejkön vagy vállukon anélkül, hogy valami nagyon elfáradnának. E látszólagos ellenmondást pszichológiai úton magyarázzák meg — egy a négerknél tapasztalt különös hiánytalan, t. i. idegrendszerük érzékeltségével vagy apathia-jával és föltézik, hogy ennek következtében hosszantartó nyomás a megterhelt testrészekre, vagy az egyes tagok folytonos mozgása nem oly hamar és nem oly érzékeny fájdalmat idéz elő náluk, mint a finomabb szervezettel bíró fehér fajnál. Ezen felfogásnak t. i., hogy a néger idegrendszere kevésbé kifejlett, támogatására felhozhatjuk azt is, hogy úgy az égető nap, mint a hideg iránt érzéketlenek, továbbá azon tény, hogy tapasztalás szerint sérüléseknél stb. a néger a testi fájdalomnak sokkal kisebb kifejezést ad az európaival.

A néger nem érzékelte a ruházatnak; ótalomul az időjárás különbözőségei ellen nincs rá szüksége; általában csak is diszkép és ékességül visel ruhát. Az európai sikkát avagy kalapot, gyakran a legégetőbb napnál, kezében hordja, avagy maga mellé teszi, hogy kényelmesebben dolgozhassék. Na irag avagy cipő épséggel terhére van, akkor azonban felölt borsarut, ha sziklás vidéken kell áthaladnia. A néger leggyakoribb öltözéke, ott a hol európaikkal együtt el, egy darab karton, melyet a férfiak csipőjükkel, a nők pedig mellükkel kezdve csavarnak testük köré és többnyire bokáig ér. Ha azt látjuk, hogy egy néger nadrágot, vagy a mi több: cipőt is visel, bizonyosak lehetünk benne, hogy több éven át európaikkal volt érintkezésben.

A tartomány bensejében a néger fegyverrel az ismeretes asszagait, vagy pedig rövid bunkót használja; ij és nyil csak gyéron fordul elő. A tenger partján lakóknál azonban találni lövő fegyvereket is, különösen a régi kovafegyvereket. Pajzst csak igen kivételesen használnak.

A néger mindenben kevéssel éri be. Az ember majdnem azt hinné, hogy éppen úgy a mint idegzetik kevésbé ér-

zékeny, emésztőszerveik is másképen vannak alkotva mint az európaiké. A néger képes minden utóbaj nélkül roppant mennyiségű tápszert egyszerre megenni, de másrészt megint hosszú időt át igen csekély mennyiséggel éri be. Megeşi a romlott húst s a beteg vagy elhullott állatokét, egészségére való minden hátrány nélkül.

Ha kedvezők a viszonyok, akkor az igaz, inkább esznek marhahúst vagy halat, de éppenséggel nincs ellenük oroszlán, hyéna, krokodilus, kutya és patkányhúson lakmározni, sőt a kutya husa oly kizárólagos kedves falat náluk, hogy annak élvezetét a népszokás csak az előjoggal bíró férfinek enged meg.

Anthropophagia csak az ország bensejében, de ott is már ritkán fordul elő. Nagy éhség idejében azonban megtörténik, hogy egy elaggott törzserokon kénytelen eledelül szolgálni a szerető rokonoknak, és nem tréfaul, hanem mint tényt említjük meg, hogy különösen izléses gulyásnak azt tartják, a melynek alkatrészeihez egy férfi, négy nő, s egy ökrnek a husa szolgál. Egyébiránt a hus eledel nem képez szükségletet a négernek, ép úgy szolgál egészségére, ha tisztán növényi táplálkozik; a midőn rizs és manioka képezik főeledelét.

Kedélyére nézve a néger vidám és gondtalan; a holnappal nem törődik és a multat hamar feleli el. Tehát a kiállott sanyarúságból nem okul, és nem gondol arra, hogy ezészerű lenne elességet félrekerülni. Az igaz, hogy ily vállalkozás oly éghajlatban, ahol minden szervezőképződésnek csakhamar felhasználásnak indul, a körültekintés oly fokát tételezi fel, a melytől a néger még igen távol áll. Ezen állapotnak aztán az a következménye, hogy kimaradhatatlanul éhség áll be akkor, ha a várt időszak esők elmaradnak, a mi épen nem tartozik a ritkaságok közé.

Azon kérdést illetőleg, ha valjon az érzékekre nézve szintén ép oly lényeges különbségek léteznek-e a néger és fehér faj között, mint az emésztő szervek és idegrendszerre nézve, az eddigi megfigyelések kevésbé tájékoztatnak. Úgy látszik, hogy a látás nem élesebb a négernek, de az utóbbi tulajdonságot tekintén, ne feledjük el, hogy a kitűnő emlékező tehetséget tapasztalhatjuk mindazon kevésbé kifejlesztett emberek-nél, kik az emlékező tehetséget támogató eszközöket, mindenekelőtt az olvasás mesterségét nélkülözni kénytelenek.

CSARNOK

A hal-hajó.

A francia Cherbourg-kikötőben úgy látszik meg van oldva a tenger alatti hajó problémája. A francia tudomány legújabb gyakorlati vívmánya természetesen nem kevés önérettel tölti el a gloirenemzetet s ha a hajó valóban olyan, mint ahogy a „Figaro” szakértője leírja, van is okuk az önérettet. A hajó neve *Goubet*; szerkezete azonban állami titkot képez, annál is inkább, mivel nemcsak a beállítását a francia flottába, mint a „nemzeti védelem” egyik hathatós eszközét. Nevét föltalálójától vette. A csodálatos jármű magában véve nem nagy. Hossza csak 5,60 méter, átmérője pedig 1,53-nál nem több. Csak épen két matróznak van benne helye. Héja egyetlen bronz-darabból van öntve s oly erős, hogy a legnagyobb nyomást is baj nélkül kiállja. A moz-

gató erőt benne villamosság képezi, de kézi erővel is lehet hajtani; orrán egy acélrud van, melyet belülről emeltyüvel olló gyanánt lehet használni a lekötött torpedók elvágása céljából; azonban helyébe másnemű eszközöket is lehet illeszteni. Az egész jármű csak 6 ezer kilogrammot nyom s ennélfogva ki lehet emelni a tengerből s vasuton is el lehet szállítani oda, ahol szükség van rá. Nagyobb hadihajók is fölvehetik földézetükre könnyen. Levegőjét egy könnyen kezelhető élenyítő készülék biztosítja, mely egy egész napra való élenyt tartalmaz. A hajó tehát a „hüllök” osztályába tartoznék, ha élne. Lakhatóságát már máj. 1-én kipróbálták. A behelyezett két matróz (Kieffer és Prot nevék) d. e. 9 órakor szállott le vele 10 méter mélységre; d. n. 5 óra 10 percekor szállottak föl ismét s nemcsak hogy éltek, de pompás kedvök volt. Elmesélték, hogy jól érezték magukat s az ablaküvegen át számos halat láttak a hajó körül. A külvilággal egy szál telefonsodrony kötötte őket össze s a parancsnok minden rendeletét végrehajthatták. Míg a hajó belsejében levő W. C. jegyű helyiséget is használhatták. — Az igazi értéke a hajónak abban van, hogy tetszőszerinti mélységre szállhat s ott egy megmarad, mint a parancsolat. A föltűnő ingadozás, mely a korábbi halhajóknál, sokszor egy kézmozdulatra is előállott, a Goubet-nél közömbösítve van. Goubet e tekintetben genialis művet végzett. A hajót 29 centiméter mélységtől kezdve 10 méterig fokokint lejjebb és fölőbb parancsolatát s mindig pompásan engedelmességet a szabályzóképzőléknél. A megjelölt szintvonalon megmaradt. A mozgási kísérletek is jól sikerültek s a tenger alatt folyton tartanak a gyakorlatok avégből, hogy a *Goubet* kormányhatóságát szük körök közt is megállapíthassák. Ez az egyetlen még, ami nézni kívánni valót hagy hátra.

Különféle hírek.

Gjurisovich kanonok †. Mély fájdalomtól lesújtva fogadta Fiume minden rendű lakosa a megrendítő gyászos hírt, hogy *Gjurisovich József*, czimzetes kanonok, a helybeli állami tanintézetek egyik hitánára pénteken délben, 65 éves korában rövid szenvedés után, jobblétre szenderült. A szerény tudós papot, a kit a mult évben keresett fel a magas kitüntetés, melylyel ez. kanonokká kinevezetett, — kedves vírágaival való foglalkozása közben lepte meg a halál. Legyen áldott emlékezet!

János főberczeg ő fenségét a fumei m. kir. tengerészeti hatóság kinevezte hosszújáratú tengerész-kapitánnyá.

Vilmos császár Fiumében. A „Pester Lloyd”-nak Hamburgból f. hó 21-éről kelt távirata szerint Vilmos császár Athenéből visszatérteben, Fiumét vagy Triesztet is meglátogatta.

Halálozás. Mauthner Zsigmond, a magyar ált. hitelbank igazgatója, a ki egyszermind a fumei hitelbanknak is igazgatósági tanácsosa volt, a mult heten elhalálozott.

Kitüntetés. A perza sa legközelebbi magyarországi útja alkalmával, Schlemmer Pál fumei perza ez. konzulnak a nap és oroszlanrendet adományozta.

Az „Adria” társaság „Winestead” nevű bérelt hajója 23-án Londonba elindult.

Az „Adria” magyar gőzhajózási társaság jelentése szerint: a „Szapáry” magyar gőzös, Glavan kapitánnyal, e hó 21-én Leithbe érkezett.

A városi muzeum gyűjteménye számára törvényhatóságunk megszerezte az Ó Felségek 40 éves uralkodási jubileuma alkalmával készített nagy emlékérmeknek egy aranyozott ezüst példányát s 314. leltári számmal lett a muzeumban elhelyezve.

Postahivatalunk ellen ugyancsak felszaporodott a minap a panas; kivált csütörtökön olyan roz napja volt, hogy két újság is — foglalkozott vele. Nem mondjuk mi azt, hogy nem fér rá néha napján egy kis dorgatorium; bizony rászóljal ő, de meg van annak a bibéje, hogy mért nem lehet az egyelőre másképen. Elég baj az, hogy annak a bizonyos tekintélyes kereskedőnek perczekig hiában kellett várnia, míg a postafőnök időt szakíthatott arra, hogy rendelkezésre állhasson: de — ha nem tévedünk — ez sem annak a kereskedőnek baj, hanem a postafőnöknek, a ki a levélhordóval egyetemben kénytelen a leveleket rendezni s így olyan dolgot végezni melyet a levélhordót fizeti az állam, nem pedig a postafőnököt. Mi is eláldogálunk perczekig a kis ügyablakoknál, de nem azért, mintha a postásiztek a „Pester Lloyd”-ba lennének elmerelve (noha mi ezt az élvezetet sem irigyelünk meg tőlük), hanem azért, mert mindegyikünk két ember helyett dolgozik. Ez pedig így van. Többek megfogódnai róla! Azért jó lélekkel elmondhatjuk, hogy a panaszok teljes egészükben legalább is nem méltányosak s a mennyiben azok a túlterhelt tisztelt „személyt” illetik; kellő belátásból sem igen tanácsoknál. „Il pubblico pagante ha ogni diritto di essere bene servito:” — ez igaz: de egy embertől csak annyit szabad várnia, a menyi egy embertől kitélik. Tény az is, hogy folyvást élenkülő postaforgalmunk szükségessé tenné a munkások szaporítását, de ha segíteni akarunk ezen a hiányon, akkor másutt kopogtassunk, ne pedig azon itközünk meg, hogy a postásizt „ajkairól eltűnik a mosoly”, ha napokint ezer ember hivatozik adókönyvére, mikor úgyik van vele. Mi is hallottunk olyasmit, hogy Lamettré irt hajdanában, ezelőtt épen 150 esztendővel, egy ilyen címűt könyvet: „L'homme machine”; — de szőpen megköszönjük neki, ha a magyar állami hivatalnokokra gondolt volna, mikor belefogott a megírásába.

A „Giano” elsüllyedt. A magyar kir. kormányzóságához szűrdán a következő távirat érkezett Liverpoolból: „A „Giano” (Pensacólából Tunisz felé utazó kőben) elsüllyedt az óceánban. Haró matróz vízbeesett; a föbbieket egy spanyol gőzhajón ide érkeztek.” A „Giano” bárka 577 tonnás volt, Lussimpiccolóban készült 1869-ben s lovrani és fumei részvényesek tulajdona volt.

Időjárásunk mindjárt megbánya, mihelyt egyikéist el találja magát véletlenül mosolyogni. Vasárnap óta nem mertik otthon hagyni az esernyőt egy nap sem, mert következetesen pitegőre állott az idő szűja; a zsidók ujesztedének az első napján töle telhetőleg kedveskedni szeretett volna ugyan a többi hitfelekezetek híveinek is, de akkor is csak az imádság tartotta, hogy meg nem sokallotta ezt a pütyü emberséget.

Világ körüli útjára szombaton d. e. 10 órakor indult el Polából a „Fácán” nevű es. és kir. corvethajó; elindulása előtt ádvözetlétre siettek a kikötő összes tengerészei.

Öngyilkosság. Kedden este 7 órakor az „Európa” szálló 62-ik számú szobájában, egy újvidéki Rač Konstantin nevű, 44 éves ügyvéd, a ki Fiumében már tíz nap óta tartózkodott s a vendéglőnyitve Guda Anré, budapesti magánzórnak iratkozott be, revolverrel föbe lötte magát. Az öngyilkos egy levelet hagyott hátra a vendéglős címére, melyben kijelenté, hogy már régen foglalkozott ezzel az eszmével, de azt nem látta szükségesnek, hogy megmondja az okokat is, melyek e lépésre bírták. Özvegyet és két kis gyermeket hagyott hátra.

Fé... A pokkal 15-iki minden...
Fé... singran...
Fé... A halot...
Kij... litott, tal ka...
Lé... manuss...
Sz... lapokb...
A... sok. M...
Uj... szent...
Fium... érvényb...
Ker...
Lisz... vában E...
Glasgow...
29,988...
2241, A...
Rouenba...
ziliába...
kötőbe...
gnsztush...
ők be 75...

A szerencsétlenül járt »Velebit« már napokkal ezelőtt hazavezett Trésczből, hol a 15-iki baleset nyomait eltüntették róla a szótá minden fenakadás nélkül végzi hivatását.

Féltékeny háripa. Grünwald Lujza, Lussingrandói özvegyasszony tegnapelőtt a reggeli órákban berontott a Hartwegféle Corso-utcai műhelybe s ott a cselédet, Rajner Katain himmelbergi esinos leányt egy ócsa késsel súlyosan megsebesítette. Mondani is fölösleges, hogy az elszánt amazont a lépsére a féltékenység bírta rá, mert tudomására jutott, hogy a kedvese »Kati« karjaiba dobta magát.

Halálos végű vita. E hó 23-án este Bise Akhül, nápolyi és Hoch Lipót gomilskói (Cilli) illetőségű kocsis a Schnorrféle deák-utcazi iskolában holmi nemzetiségi kérdésben összekapart s az elmergesedett vita közt Koch, két hatalmas ütással társát leterítette, melynek következtében Bise még aznap éjjel meghalt. A halott özvegyet és egy gyermeket hagyott hátra. A gyilkost pedig, a ki a tett elkövetése után futásán eredt, mindjárt másnap reggel elfogta a rendőrség.

Kijavította. Az ősz hivatalosan beállított, még pedig elég hívősen. Egy fiatal katona épen erről beszélgőtet két hölgygel, a kiknek bájjai már régen elvirágoztak. — »Sajnos, hölgyeim, márt van a vén kisassz... Akarom mondani, a vén — hiszárformásterk nyara.«

Lépre került szarka. K. Lajos, krainai mannsdorfi illetőségű »kirándulót« rajtaérették az ezüstkanál lopásán, mikor egyik vendég-löknél egy pár szép példány elűntetésével foglalkozott s olyan helyre szállították el, a hol fényes tárgyakat és a legelőbb látásu szarka szemé sem fedezhet fel.

Szállítási kedvezmények. Fővárosi lapokból olvassuk, hogy Baross Gábor miniszter a magyar államvasutak vonalain teherirszállítási kedvezményeket szándékozik életbeléptetni.

A demokratsmusból is megárt a sok. Mi türeztágadás: de mi bevalljuk, hogy mi az »oh nép«-féle radikális elvekkel sem üzünk fényűzést, kivált ha kis gyermek-ink érdekeivel összekötözésbe jönnek. Mostanában még csak kisüt egy-párszor a nap s kivezetethetők apró házizarnokainkat egyik másik kertbe, ha kivált a leggyanusabb kinezésu publicum mindig le nem foglalná a padokat. Tudunkkal ők sem vették ki haszonbérbe egész a »ve« az ülhelyeket, tehát jó lenne rendőrségünknek olyan órarendet készíteni, mely lehetővé tenné, hogy a játszó gyermekeknek a »Sansculottek« marca na ábrázata előlne kelljen elbujonok.

Uj gözös. A N. F. Fr. értesülése szerint a lussinpiccolioiak egy új gözöst szándékoznak vizre bocsátani, mely Lussin-Fiume között közlekednék.

Fiume és Budapest között az okt. 1-vel érvénybe lépő teli menetrend szerint — újabb összeköttetés létesítettik. Ugyanis a Dombóvár-zákány vonalon a jelenlegi vegyesvonatok mellett gyorsított személyvonatokká átváltoztatnak és Dombóvárról közvetlen esat-lakoznak a budapest-újdombovári vonal nap-pali vonatához. Zákányban pedig Fiume felé és felől a zákány-fiumei vonal új 3. és 4. sz. személyvonataihoz. Zákány és Dombóvár közt a jelenlegi személyvonatok menete lassítottik és mint 111. és 112. sz. vegyesvonatok fognak közlekedni. A zákány-fiumei vonalon Zákány és Fiume közt az új 3. és 4. személyvonatok fognak forgalomba helyezettetni, melyeknek Budapestről illetve Budapestre Dombóvárron át közvetlen esat-lakozásuk lesz. A jelenlegi 11. és 12. sz. vegyesvonatok csak Zákány és Zágráb között fognak közlekedni. Továbbá Zágráb és Károlyváros között az új 13. és 14. sz. vegyes vonatok fognak naponta közlekedni.

Keresk. és tengerészeti hírek.

Liszt-kivitel Fiuméből augusztus havában Európa nyugoti kikötőibe és Braziliába 91,936,8 m. m. liszt; és pedig Glasowba 12,029 m. m., Liverpoolba 29,988 m. m. Londonba 5830, Hullba 2241, Anversba 200, Bordeauxba 1490, Rouenba 13,345. Barcelonába 525, Braziliába 25,045,6. Dél-Amerika egyéb kikötőibe 1333,2. Január 1-től egész augusztusban Fiuméből a nevezett kikötőkbe 796,919,66 m. m. liszt vitetett ki.

A mezőhegyesi czukorgyár üzemét csak október vége felé kezd el. Mint halljuk, a czukorgyár újabb a finomításra is be fog rendeztetni s Mezőhegyes ekképen közvetlenül fog czukorral szolgálni a fogyasztó kereskedőknek.

A magyar észak-keleti vasut államosítása. A bécsi »Frdb.« értesülése szerint Ivánka Imre, a magyar é.-kei. vasut vezérigazgatója közelebb a főrendiház tagjává fog kinevezettni. Ez közvetlen előzményét képezné a nevezett vasut államosításának.

Tisza Kálmán és Natália. Szerföltt érdekes, de csaknem tragikus kalandja volt a héten Zimony mellett Tisza Kálmánnak Natáliával, és mint egy belgrádi távirat, mely a szenzációs dologról értesít, jelenti, Natália igen jelentékeny sérülést szenvedett Tisza Kálmánnal való összekötözésében. Szerencsére az eset egészen véletlenül történt s így sem lovagias affair, sem diplomáciai bonyodalom nem lesz a sajnálatos összekötözés következménye. Igaz ugyan, hogy Tisza bezulta Natáliának egy oldalbordáját, hanem azért Natália a viszonyokhoz képest jól érzi magát. Néhány utasa könnyű sérülést is szenvedett, de emberéletben kár nem esett. Tisza Kálmán, mint mindig, ezuttal is sértetlenül siklott el a csatáról.

A gabnaüzlet helyzete. Talajdonképen most benne kellene lennünk a legelőnkebb gabna-campagneban, de a hiányos aratás következtében az egész belföldön csendélet uralkodik és a forgalom egészen és nagyjában véve nem haladja meg a csendes hónapok rendes forgalmát. Az aratási deficit főleg abban nyilvánul, hogy a főpiacokra aránylag kevés új gabna érkezik és a mi az ő árut illeti, azt ugy a termelők mint a közvetítő kereskedők egyelőre még visszatartják abban a reményben, hogy későbben jobb árakat fognak érte elérni. A közép minőségű búza- és árpa-ban nincs ugyan nagy hiány, de miután a kiviteli és a belföldi fogyasztási kereslet gyenge, nagyobb forgalom nem fejlődhetik. A kivitel jelentéktelenségével már minden körben számolnak, de számításnak még a belföldi üzlet fellendülésére. Ennek van is némi alapja. A malmok kénytelenek lesznek készleteiket kiegészíteni. Minden körben attól függ, hogy mily álláspontot fognak elfoglalni a tulajdonosok. Ha azt hiszik, hogy a maiaknál sokkal magasabb árakat érhetnek el, tévednek és e tekintetben elengedőnek találjuk rá mutatni arra a tényre, hogy Bécs legnagyobb közraktára e héten megszüntette az árufelvételt, a mi arról tanuskodik, hogy gabnakészleteink sokkal jelentékenyebbek mint azt egyes körökben hiszik.

Villamos torpedó. Thomas Alva Edison vagy háromszázra menő találmányának a száma megint megszorított egygyel de ezuttal a genialis amerikai nem emberhölflögtö, hanem emberpusztító gépet csinált. Ez az új találmány: egy villamosított által hajtott tómadó torpedó. Az Edison torpedója belől három részre van felosztva, az első rekesztékben, mely a három közül a legkisebb: 250 kilogramm dinamit van. A másik két rekesztékben van az elektromotor. A torpedó a vizen uszik, úgy hogy a teteje kilátszik, s így a szárazföldről figyelemmel kísérhetik a mozgását. A kormányzás a szárazról történik, a hol a batéria felállítva van, mely két sodronnyal van a torpedóval összekötve. A villamos áram megváltoztatásával a torpedó mozgásának az iránya is tetszés szerint megváltoztatható. Az új torpedó azért különb, mint a régi, melyet sürített levegővel hajtottak a kívánt irányba, mert ezt az Edison-torpedót, ha nem tudja az elpusztítandó hajót elérni, szépen visszakormányozhatják a szárazra, ami a régi elmerült, mikor a komprimált levegő által kapott kezdősebessége elfogyott. Katonai körökben nagyon érdeklődnek Edison legújabb találmánya iránt.

A kőszén és pirszén arai Németországban már huzamosabb idő óta szakadatlanul emelkednek. A kőszén métermázsájának ára eddig 8, a pirszén 12 krral emelkedett. Németország lapok azt tartják, hogy ez az ideai strikenak a következménye. Több hétig szünetelt a széntermelés és ennél fogva kevés a készlet. Ez mindenesetre egyik

oka az áruk emelkedésének, de a másik ok az, hogy a szénbányatulajdonosok kénytelenek voltak a munkásoknak bizonyos engedményeket tenni, hogy a munkát újra felvegyék. Így a többi között most a munkások naponként két órával kevesebbet dolgoznak, mint a strike előtt és ez okból kisebb a készlet. Nálunk eddig nem hallani a szénárak emeléséről, de valószínű, hogy a német konjunktúra nem marad befolyás nélkül, annál kevésbé, mivel bécsi lapok szerint osztrák gyárak ez évben még 800.000 métermázsza porosz széntet tartoznak átvenni, még pedig a szerződés értelmében a felemelt árak mellett is.

Borkereskedelmi részvénytársaság. Somogy megyében, jó nevű tekintélyes alapítók, a főispánnal élőkön Kaposvárott egy borkereskedéssel és nagyobb immúnus szőlőtelep létesítésével egybekötött cognac-gyár részvénytársaság alapítását vették terbe. A vállat ezálja a borárszat és szőlőművelés előmozdítása által a közérdeket szolgálja és a részvényesek tőkétjét jövedelmezőleg elhelyezni. Tárnya és működési köre: a borknak értéket szakszerű kezelés és cognac főzés által emelni, azokat kivitelképessé és palackoztató fejlesztve elarúsítani. Borokat a fentebb leirt kezelésre bizományba átvenni s azoknak piacot szerezni. Végre egy nagyobb szerű, amerikai és immúnus szőlőtelep létesítése által a cognac-gyár fennállását biztosítani és a legkiválóbb amerikai szőlőveszők termelése és elarúsítása által a filloxera elleni védekezést Somogy megyében elősegíteni. A társaság bizonytalan időre alakul s megszűnik, ha a részvényesek kétharmadrésze azt kívánja. Az alapítóké 40.000 frt, mely 400 darab névre szóló 100 o. é. forint névértékű, teljesen befizetendő egész részvények által szereztetik be. A társaság működését azonnal megkezdni, mihiely megalakult és a kereskedelmi cégjegyzékbe bevezettetett. Az aláírások záróideje f. évi október hó 15-ke.

Uj nagy gép- és hajógyár Magyarországon. A magyar hitelbank francia pénzerők közreműködésével egy magyarországi gépgyár létesítésén fáradozik. Korábban, a hitelbank igazgatója, jelenleg Párisban tartózkodik, hogy ott a Bouthais íts kiváló céggel megkösse a szűk-séges szerződéseket. A szerszám- és gépgyártáson kívül egy hajógyár létesítése is tervezetik. Az új vállalat részvénytőkéje valószínűleg 4 millió frt lesz aranyban. Ebből a Bouthais-cég egy milliót, a magyar hitelbank ugyanannyit tart meg, míg a többi két millió forint előbb vagy utóbb aláírásra fog kerülni.

Hajózási díjtételek. A magánhajózási díjtételek a gabnatermés hiányossága következtében csökkentek, mert a magánhajók minden haszon nélkül, gyakran az önköltségeken alul adnak ki. A jelenlegi díjtételek Budapestre a következők: Szentesről, Kula és Szivacszról 35 kr., Szegedről és Zomborból 30 kr., Zenta Bece, Újvidék és Bezdánról 28 kr., Beeskerekéről 33 kr., Temesvárról 48 kr., Mohácsról 20 kr., Bajáról 18 kr. 100 kgként.

Német sertésbeviteli tilalom. A bajor belügyminiszterium ama rendeletet, melynek alapján a négy bajor városba szabad volt Ausztria- és Magyarország-ból sertéseket szállítani, visszavonta; e miatt most az egész német birodalom el van zárva az idegen sertések elől.

Vasuti mentő-kocsik. Varsóból írják, hogy az újabb időben gyakran történt vasuti szerencsétlenségek következtében, a balesetek ellen való biztosítás céljából számos intézkedést léptetnek életbe. Így a vasuti felügyelő-ég használatba hozza a vasuti mentő vagonokat. Egy ilyen mentő kocsi mindenféle készüléket, u. m. létrákat, csavarokat és butorokat tartalmaz. Ehez a helyes intézkedéshez hozzájárulhatna az is, hogy az egyes vonatokon orvosok is utaznának, a kik az esetleges balesetek alkalmával segélyt nyújthatnának a sebesülteknak.

A kolera Mesopotamiában. a szept. 3-án kiadott hivatalos jelentés szerint, eddig összesen 2413-ra megy az áldozatok száma.

A zóna-rendszer pénzügyi eredménye Hivatalos forrásból vett értesülés szerint,

magyar államvasutak szept. 10—16-ig személy- és podgyász-szállításért 874,560 frtot vettek be; a tavalyi ugyanazon időszaki bevételéhez összehasonlítva, 60,105 frttal kevesebb a mostani bevétel.

A rizstermelés Bács megyében. A pusztapékai rizsterlepen javában folyik a rizsaratás, a termék egy minőség, mint mennyiség tekintetében kielégítő és előleges becslés seerint 6000 métermázsza rizs lesz az idén. Gróf Chottek futaki uradalmán szintén kielégítőnek ígérkzik az idei aratás. Az uradalom annyira meg van elégedve e gazdasági üzemággal, hogy tetemesen meg akarja nagyobbitani rizsterlepet. A mint értesülünk Szemző Máttyás D.-St-Leónon, Falsione Lőrincz pedig Zomborban szintén szándékoznak rizst termelni. A vármegyében termelt rizst a kitűnően berendezett hisztvári rizsmalom dolgozza fel és pedig oly tökélyvel, hogy egy ár, mint minőség tekintetében az olasz rizsszel versenyezni képes.

A japáni katasztrófa. Arról a roppant katasztrófáról, mely Japánt s főként ennek egyik tartományát Kii-t a múlt hónapban érte, melyről röviden megemlékeztünk már, bővebb értesítés fekszik előttünk. A katasztrófát árízkek s egy hegy összeomlása idézték elő. Tíz ezer halott s hatfajta eltűnése a földszínről tanúsítják a katasztrófa nagyságát. Osaka vidékén, mint értesülésünk szól, a csapás jelentékeny volt s a Tokióból érkezett táviratok azt mondják, hogy több ezer ember szorult segélyre. Hongkumurában az áríz szárazvolcvaan házat elsöpört s harminc ember a vízbe fullt. Higasioban és Muragoriban több ezer ház összeomlott, a halottak száma tetemes. Hedakagoriban az áríz nyolcvan lovat ragadott el, hatvan ház rongálódott meg s százhusz ember elveszett. Öt ezer ember alig tudott megmenekülni a haláltól. Suzuban hetvennyolc ház dőlt össze. A Hukugava forrásainál a hegy leomlott s a fák gyökereitől kidőlték, melyeket az áríz szűrével vitt a szántóföldekre. Tomastagara vidékén az áríz százszáz házat vitt el s ötszáz ember a vízbe fullt. Egy Vakayamából ang. huszonhatodikáról kelt távirat azt jelenti, hogy a Nisumurogathiban összedőlt házak száma az ezret meghaladja. A halottak száma nyolcszázhatvanhárom. Kii tartományban, hol biztos összeírását végezték a katasztrófa áldozatainak, a halottak száma eléri a tízezeret. A mezőket minden felé holttestek borítják s a kik megmenekültek a rémítő szerencsétlenségéből pár hónap előtt alig foghatnak munkához a romok miatt. Attól tartanak, hogy az éltifiz fog pusztítani a cseremesetlen tartományban.

Elsüdyett hajó. Londonból táviratozzák, hogy a Florence nevű liverpooli gözös kedden éjjel Garston és Belfast közt Man sziget közelében elsüdyett. A gözösen összesen tíz matróz és egy utas volt. A matrózok közül csak ketten menekültek meg, a kik egész tegnapig étlen szomjan hanyódtak a tengeren, míg végre a King Orey nevű gözös megtalálta őket. Egyikükjükk kóvessela megérkezése után meghalt, a másik azonban a javulás útján van. A Florence egész legénysége alkalmasint a vízbe fullt.

A vonatok érkezése és indulása.

Károlyváros-Fiume.	
ÉRKEZÉS:	
Vegyes vonat	7.07 d. e.
Személyvonat	6.42 d. u.
Helyi vonat (Fuzimeg)	9.14 este.
INDULÁS:	
Személyvonat	9.22 d. e.
Helyi vonat (Fuzimeg)	4.58 d. u.
Vegyes vonat	8.32 este.
Szent-Péter-Fiume.	
ÉRKEZÉS:	
Gyorsvonat	9.53 d. e.
Személyvonat	11.20 d. e.
Helyi vonat (Fuzimeg)	11.32 éjjel.
INDULÁS:	
Személyvonat	5.35 reggel.
Helyi vonat (Fuzimeg)	5.30 d. u.
Gyorsvonat	7.50 este.
Möcs Zsigmond felelős szerkesztő.	

Fiume Hôtel Deák

Ujjonnan berendezve alulirott által 1887. augusztus 1-én át-
vételte.

Pompás fekvés. A vasuti ál-
lomás és a tengeri kikötőhely
tözetlen közlelben, ujonnan dí-
zített és berendezett **Concert-
tánc- és étkezőtermekkel**,
valamint kellemes árnyas kert
tel.

Kényelmes berendezett szo-
bák és lakosztályok olcsó árak
mellett szigorú pontos szolgál-
lat, kitünő italok, bécsi és ma-
gyar, magyar pinzér konyha,
melyek a t. közönségnek rendel-
kezésre állanak.

Hossabb tartózkodás mellett
teljes ellátás egység szerint
kapható.

A vasuti étkező ternet ugyan-
csak, alirott bírja.

Mély tisztelettel

Heim Frigyes, szállodás.

Si parla italiano. — Itt magyarul is
beszélnek. — On parla français. — English
spoken.

Az egyedüli szer **lábizzadás és
lábzsag ellen**

**a Dr. Rose-féle
Peditin. Siker
biztosították 3
nap alatt.** Kelle-
mes és ártalmatlan.
1 skatulya ára 1 ft.
Főraktár: Török Jó-
zsef gyógyszerárta
Budapest, király-
utca 12. Nándor Nan-
dor hatvani-utca
GES. GESCHÜTZT. Thalmayer & Saitz
Nándor-utca és valamennyi gyógyszerárta és
gyógyszerkereskedésben.

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapirok-
ra, bank, zálogjegyekre, vi-
déki takarékpénztári rész-
vényekre, részletvekre, a-
rany- és ezüstpénzneműek-
re bármily összegig ol-
csón ad

Löry J.

banküzlete

Budapest, IV., hatvani-
utca 17.

Lloyd szálloda és étterem

Fiume legszebb terén

Olcsó és szép szobák

kitünő bor és sör és gulyás

A szálloda és étkező terem bérlője

Gedlizka Vilmos

Fiume (Adamich-tér)

Omnibus közlekedés minden vonathoz.

„ADRIA“

Magyar tengeri hajó- zasi részvénytársaság,

1889. Október havában az alant felsorolt első osztályú gőz-
hajók (vagy más póthajók) fognak Fiume nyugat-európai és a-
merikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy e-
lőre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak:

Gözös		1889 Október	
Glasgow	Venedig, Triest, Fiume	„Jókai“	1-10
Rio de Janeiro, Santos	Triest, Fiume	„Matkovits“	1-10
Leith	Venedig, Triest, Fiume	„Szápáry“	1-10
Hull, Newcastle o/T	Venedig, Triest, Fiume	„Como“	5-15
Glasgow	Triest, Fiume	„Tisza“	10-20
Liverpool	Venedig, Triest, Fiume	„Malta“ (Cunard Line)	10-20
London	„ „ „	„Winstead“	15-25
Bordeaux	„ „ „	„Stefanie“	20-30
Liverpool	„ „ „	„Tarifa“ (Cunard Line)	20-30
Fiume	Rouen, Leith	„B. Kemény“	25/IX-5, X
„	Barcelona, Cadix, Oporto	„Stefanie“	1-10
„	Hull, Newcastle o/T	„Quito“	1-10
„	Liverpool	„Palmira“ (Cunard Line)	5-15
„	New-York	„Bolivia“ (Anchor Line)	5-15
„	London	„Zaire“	10-20
„	Glasgow	„Tibor“	15-25
„	Bordeaux	„Adria“	15-25
„	New-York	„California“ (Ancor Line)	15-25
„	Hull, Newcastle o/T	„Bassano“	15-25
„	Barcelona, Rouen	„Jókai“	20-30
„	Leith	„Szápáry“	20-30
„	Liverpool	„Marathon“ (Cunard Line)	20-30
„	Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„Zichy“	20-30
„	London	„Bona“	25/X-5, XI
„	New-York	„Hispania“ (Anchor Line)	25/X-5, XI

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztgári
intézkedések következtében tönkénthető járat elmaradásért, vagy a
fentemlített gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelőséget
nem vállal.

FIUME, 1889. szeptember hóban.

Kiadótulajdonos: MOCS M.

STERNBERG ARMIN

legnagyobb hangszerkészítési ipartelepe
Budapest, VII. Kerepesi út 36 sz.

Mindenemű saját készítményi zenekarbeli és működve-
lő hangszerek gazdagraktára. Legjobb minőségű cím-
balmok. Hangszerek alkatrészei és kellekei, valamint
legjobb beföldi és olasz hangver-
senylukok nagy választékban. Szilárd
szerkezetű harmoniumok. A legújabb
mechanikai szalonhangszerek: Ari-
ston, Herophon, Orpheus (zongora
szerkezetű) Symphonia (aczelhá-
szerkezetű), és ezek hangjegyek
órási tárháza. Legújabb Phönix, aczel-
hang, erezkötőkkel, teljes hosszá-
sá zenedarabokkal.

Mindenemű hangszerek javi-
tása pontosan teljesítetik és ócska
hangszerek becséreltetnek.

Nagy képes hangszer-árjegyzék
kiváratva, ingyen és bérmentve.

Harmonikáról külön árjegyzék
jelent meg.

FAIRBANKS-MERLÉGEK

Az egész világon a legtekélyesebbneke ismerte mér-
leg-szerkezetek.

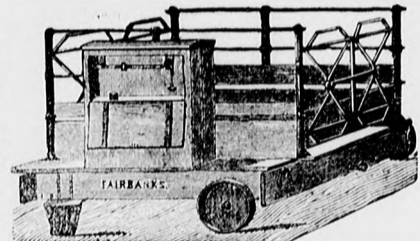
A szabadalma k Fairbanks mérleget
százados rendszernek,
rendkívül érzékenyek
és tolosúlylval van-
nak ellátva.

Tartosság, pon-
tosság és könnyű ke-
zezésüknel fova az ösz-
szes világkiállításokon
első díjat nyert legki-
tünőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes mérle-
gek árainál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasntra
való feladás költségét befoglaltatnak. Gazdasági szeker- és szak-mér-
geink, valamint márhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek. Gyár-
tásunk állami felügyelet alatt áll.

Cim: Osztr-magy. Fairbanks-társaság mérleg- és gépyára Ihen
Block vezérigazgató.

BUDAPEST, Andrássy-ut 12.
Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda; Gyar: Ujpost —
K. Megyer.

Üzlet megnyitás.

A FIUMEI ELSŐ FÉRFIRUHARAKTÁR

az Adamich-téren. Koller-féle ház, első emelet (az
„Európa“ kávéház mellette) megnyitott.

Alulirott tisztelettel értesíti a mélyentisztelt köz-
séget, hogy raktáramban a legjobb minőségű **angol gyapjú-
követek, kammgarn, monteniag, coachman, hód, czeviot** —
kaphatók, a legújabb divat szerint téli kabátok, őszi felöltők és **tel-
jes férfi-öltözetek** rendelhetők. Üzletemben készítették továbbá
a cs. és m. kir. honvéd hadsereg bármely fegyverneme, valamint egy-
letek, társulatok, rendőr- tisztviselők, ajtónállók részére teljes **disz-
egyenruhákat.**

Bármilyféle ruha-felszerelések kaphatók dúsan berendezett üz-
letemben. Valamint szalon-, diszpolgári- és sétaöltözetek.

Tisztelettel
STÁRK K. gondnok,
férfiruha-készítő.

BATTARA P. kő- és könyvmdája.